

Entre el somni i la tragèdia (II)

written by Agustí Soler | 9 de novembre de 2024

Durant molts anys, sobretot a partir de l'any 1948, el conflicte israelianopalestí ha estat considerat com un conflicte, per damunt de tot, de tipus territorial més que no pas de caràcter polític o religiós.

Aquest conflicte, aquesta pugna, porta damunt les seves espatlles, a part de les baralles i confrontacions puntuals, especialment entre jueus i palestins, fins a la data, tres grans enfrontaments: la Guerra del Sinaí (l'octubre del 1956), la guerra dels Sis Dies (el juny del 1967) i la Guerra del Yom Kippur (l'octubre del 1973). Val a dir que, tot i la continuïtat del problema de fons, com a resultat positiu es van resoldre les diferències frontereres amb Egipte, el 1982, amb Jordània el 1994 i amb el Líban el 2000.

Tot això ens porta a preguntar-nos com és que s'estan produint uns enfrontaments com els actuals, els quals, però, són produïts, no pas per Egipte, Jordània o el Líban, sinó per forces palestines, Hamàs i Hezbollah, les quals són recolzades molt especialment per l'Iran. Hi ha una qüestió de fons molt àmplia i no resolta.

Tanmateix, els enfrontaments continuen i, darrerament amb més virulència que mai. Se'n culpa sempre als palestins, però també caldria no oblidar certes actuacions produïdes per grups de colons israelians en territori palestí que han ajudat a potenciar aquests enfrontaments i el conflicte israeliano-palestí en tota la seva magnitud.

Davant d'una situació que fa 76 anys que dura hauríem d'anar a esbrinar què i qui hi ha al darrere de tot plegat. Certament, no és fàcil, però em proposo de fer-ne tan sols unes pinzellades que ens puguin ajudar a conèixer una mica el

perquè s'ha arribat a la situació a la qual s'ha arribat i que fa tota la sensació de no tenir solució, com a mínim a mitjà termini. Hi ha certs personatges, grups i associacions que han estat en primera línia tots aquests anys i val la pena conèixer-los i no oblidar-los.

Un dels primers noms que haurem de tenir en compte és David Ben Gurion. Peça cabdal en la construcció d'Israel. Primer ministre, proclamà la independència de l'Estat d'Israel el 4 de maig del 1948. Quan el 29 de novembre del 1947 l'Assemblea General de l'ONU vota la partició de Palestina en dos estats Ben Gurion, ben conscient que els venia al damunt, diu: «Aquesta nit la multitud ballava pels carrers, però jo no podia ballar. Sabia que la guerra era imminent i que hi perdríem la flor de la nostra joventut». No anava gens equivocada. Sis mil morts jueus causà aquella guerra.

Poc es coneix i cal destacar-ne especialment el paper jugat per l'àrea comunista, en què l'URSS fou l'única gran potència que sosté la causa jueva. Les paraules de la dirigent Golda Meir, l'any 1948, tot dient «Si tenim armes les farem servir. Si no, combatrem amb pedres» tot posant la mà al foc a no fer-se enrere, explicita ben clarament la situació delicada i difícil en fer-se seu l'acord de l'ONU. Sense armes poc es podria tirar endavant el somni. I les armes arribaren. Yitzhak Rabin, cap d'estat major de l'exèrcit i després primer ministre, anys més tard aclarí: «Mancats de les armes txeques, no hauríem aconseguit mai guanyar el nostre combat per la independència de la nació». Rabin, de tendències progressistes, fou assassinat el 4 de novembre del 1995 per Yigal Amir, un jove d'extrema dreta. A Rabin li havia estat concedit el Premi Nobel de la Pau el 1994.

Israel quedarà en deute amb aquells que s'ho jugaven tot, fins i tot la vida, perquè el poble jueu pogués recuperar la terra promesa i viure en pau i llibertat. Tanmateix, el seu intent de formar un estat on tothom hi tingués cabuda li proporcionà uns resultats que, al cap de setanta-sis anys, encara

esdevenen una barrera i un problema difícil de resoldre. El suport dels Haredim, jueus ultraortodoxos, ha portat Israel a una situació difícil de tolerar i de solucionar sense provocar una crisi seriosa. El 1948 s'acceptà que quatre-cents estudiosos de la Torà es dediquessin únicament a aprendre continguts religiosos jueus. I aquí començà el problema.

Els ultraortodoxos, des d'un bon inici, han format una societat paral·lela, vivint de substanciosos subsidis econòmics i instal·lats en barris propis i poblacions apartades. Seixanta mil joves religiosos reben ajudes per estudiar la Torà. A més a més, estan exempts de fer el servei militar, la qual cosa no és acceptada per bona part de la societat israeliana. Compten amb partits polítics, comerços, escoles i diaris propis (com el Hamedia i el Yated Neeman, supervisats per rabins. En aquest moment ja representen el 13% de la població de l'Estat d'Israel. El que en un bon principi va semblar un quefer positiu per a enfortir la llengua, la cultura i l'esperit jueu ha acabat anant-se'n de mare i trasbalsant la societat jueva a un nivell considerat molt preocupant.

Els grups ortodoxos estan dividits en tres opcions: 1. Ultraortodoxos Haredis. 2. Ortodoxos centristes. 3. Ortodoxos moderns. En el primer grup els seus principis contempen, a) el no a una Constitució. b) Crear un estat és una rebel·lió contra Déu (només el pot crear el Messies). c) La fecunditat ha de ser de sis fills per dona. d) Negar-se a anar a l'exèrcit. Participen en la vida política i cal tenir-los molt presents. Actualment, tres partits ortodoxos formen part del govern de Benjamin Netanyahu.

Una bona part de la societat israeliana sembla que ha dit prou i darrerament està en marxa la seva incorporació a l'exèrcit, ja que el Tribunal Suprem d'Israel ha dit ben clar que les excepcions són il·legals. Aquesta situació d'excepcionalitat, que semblava immutable i inalterable, està canviant amb una celeritat mai pensada. Les morts i ferits de soldats

israelians a Gaza i al Líban aquests darrers temps han accelerat i s'han sumat al sentiment creixent de l'opinió pública sobre la urgència d'esborrar d'una vegada per sempre aquesta situació d'excepcionalitat present des de l'any 1948. Cal tenir presents les manifestacions multitudinàries del març del 2024 contra els Haredim per negar-se a anar a l'exèrcit. El juny del 2024 el Tribunal Suprem d'Israel ordenà per unanimitat al govern de reclutar jueus ortodoxos. També cal tenir present que el tribunal està per la congelació de les subvencions als seminaris on estudien els ultraortodoxos. Això, doncs, s'afegeix al servei militar obligatori (homes: 3 anys, dones: 2 anys). 63.000 estudiants ultraortodoxos s'hauran, doncs, d'allistar.

Si hem parlat dels ultraortodoxos jueus i de la seva influència en l'esdevenir de la història de l'Estat d'Israel, també caldrà que ens endinsem en la història del desenvolupament del món musulmà i de la seva plena responsabilitat en el desenvolupament de la causa palestina i de les seves perspectives de futur. Joan B. Culla al seu seriós, documentat i imprescindible estudi *Israel, el somni i la tragèdia* ens ho explica de manera clara i entenedora tot dient: «Potser sí, igual com als Balcans, segons deia el famós diagnòstic de Churchill, també al Pròxim Orient es destil·la més història de la que podem consumir. En qualsevol cas és imprescindible conèixer-la si volem entendre la naturalesa del conflicte».

La reflexió del benvolgut i enyorat Joan B. Culla ens porta al fons de la qüestió: és imprescindible conèixer la història i adonar-se de la realitat sense mitges tintes, en profunditat. Malauradament, a Catalunya, si solament rebem informació dels mitjans públics, com Catalunya Ràdio i TV3, amb les seves insolvents i enganyoses emissions, tindrem feina en fer nostre el que ens remarca en Joan B. Culla.

Cal ser constants, obstinats si cal, i anar a la recerca d'una informació àmplia, no manipulada i fiable. No ens podem

aturar, plegar-nos de mans i quedar-nos contents i satisfets amb la pobresa interessada i irresponsable de la informació sobre el conflicte araboisraelià que ens estan fent arribar. La manipulació informativa ja la vam patir durant el franquisme. Ara, diuen, estem en democràcia...